

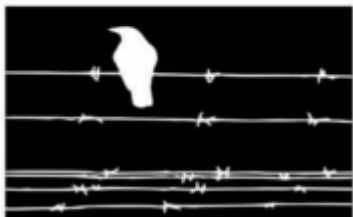
Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://cgtcatalunya.cat/spip.php?article12656>

Migrants i refugiades a Catalunya

- Actualitat - Articles opinió -

**ENSORREM
FRONTERES**

Date de mise en ligne : diumenge 29 d'octubre de 2017

CGTCatalunya.cat

Ja fa temps que les persones demandants d'asil a Catalunya han alertat de les dificultats que afronten en el procés anomenat d'acollida. Els discursos de benvinguda cap a les persones refugiades xoquen amb una realitat més dura que passa per l'abandonament, el control, la infantilització i la falta de comprensió de moltes de les realitats i situacions de les persones que demanen asil. Sense oblidar les moltes que queden fora del procés perquè se les considera immigrants econòmiques, el que crea una divisió entre les persones que migren; reforça el poder dels estats europeus a decidir qui té dret o no a migrar; invisibilitza conflictes i en visibilitza d'altres; i amaga l'origen de la necessitat econòmica de migrar sovint associada a processos de colonialisme. Davant d'aquesta realitat i de l'insignificant nombre de reubicacions en relació a les necessitats reals, les administracions catalanes es limiten a executar el programa estatal que, no només és insuficient sinó que, com veurem més avall, dificulta l'acollida real de les persones que sol·liciten asil.

Diferents organitzacions que lluiten en el dia a dia de les persones migrants i refugiades denuncien situacions concretes de tracte inadequat als recursos d'acollida existents a Catalunya. La resposta que obtenen és sempre posar la pilota en una altra teulada. Quan aquestes organitzacions fan denúncia pública, les "nostres" institucions es senten ofeses i recorden que el programa és estatal. Ni un intent de desobediència.

Sense sostre entre les persones refugiades

La primera dificultat amb que topen les persones que sol·liciten asil és la falta de suport durant el període previ a l'entrada en el programa estatal d'acollida. Si bé les persones que arriben via reubicacions entren directament al programa, la majoria arriben per mitjans propis, i des de que es sol·licita l'asil fins que s'entra en el programa poden passar entre 2 i 4 mesos, o fins i tot més, durant els quals la majoria no reben cap suport.

El servei municipal d'atenció a migrants i refugiats, el SAIER, les deriva cap a recursos municipals de sense sostre. En declaracions de Jaume Asens a La Directa afirma que: "El nostre objectiu és generar recursos pont per a evitar que el refugiat s'acabi derivant als recursos per a la resta de gent en risc d'exclusió", però la realitat és que l'únic que reben del SAIER moltes persones recent arribades és un mapa amb els albergs per a sense sostre que estan saturats. Tenen tres opcions: el de Zona Franca, el de Sarrià o el de Nou Barris, però tots ells estan saturats i tanquen les portes deixant a desenes de persones fora, entre elles alguns dels sol·licitants d'asil. "Proveu demà, potser teniu més sort", és el que diu un dels treballadors del centre de Sarrià a les persones que no han aconseguit una plaça. La situació s'agreuja quan es tracta de famílies amb infants. Per una banda, els albergs no són, ni de lluny, llocs apropiats per que la canalla tingui els mínims necessaris per fer una vida digna; per altra banda, la normativa diu que els nens i nenes no poden restar sense sostre. Hem conegut diversos casos en què, per "garantir aquest dret dels infants" s'ha donat allotjament provisional a la mare i als menors i s'ha deixat al carrer al pare.

Així, Barcelona que s'anomena ciutat d'acollida i que té un pla ciutat refugi no garanteix, no ja un habitatge, sinó un "sostre" en un alberg a les persones que han demanat asil a la ciutat, com tampoc al total de persones sense sostre. Diverses persones han passat setmanes dormint al carrer abans de poder accedir a un recurs públic o contactar amb grups autogestionats que els han ajudat a trobar on viure. Per a les que han demanat asil i escolten els discurs de "benvinguts refugiats" se'ls fa difícil de comprendre.

Control i infantilització als centres del programa d'acollida

El Programa estatal d'acollida preveu l'acollida en 3 fases, la primera de les quals es realitza en pisos o centres gestionats per ONGs. Sovint en aquests centres s'infantilitza les persones refugiades, ja que no es té en compte la seva autonomia i capacitat de decisió, les seves trajectòries vitals, les seves necessitats... Es prohibeixen les visites externes, se'ls controla l'alimentació - tot i que se n'ha detectat de caducada entre la que subministra algun centre - ,

la vestimenta o en què gasten els seus recursos. Les cases d'acollida semblen, a la pràctica, cases de colònies on la persona refugiada perd tota decisió sobre la seva vida. A més, els proposen programes de reinserció laboral que no estan ajustats a les seves formacions i experiències, sovint amb un biaix de gènere que aboca les dones a la neteja i els homes a fer-se mecànics o cambriers, amb propostes de pràctiques no remunerades que són el primer esglaió cap a l'explotació laboral.

Un altre dels problemes amb que es troben les persones refugiades és la targeta vermella que reben quan els retiren el passaport. La primera targeta vermella dóna dret a la residència però no al treball i al cap de sis mesos és substituïda per una segona targeta que permet treballar legalment. No obstant, amb aquesta targeta, a més de tenir restringida la llibertat de moviment, és difícil fer una vida normalitzada, ja que molts organismes, tant públics com privats, no coneixen o desconfien del document. Com que el document, que no té format de NIE sinó que és una simple cartolina amb una fotografia enganxada, és desconegut, es fa difícil obrir una compte bancària, adquirir una línia telefònica, tenir un contracte de treball o ser atès a la sanitat pública. A més, la targeta es revisa cada sis mesos per ser renovada o retirada, de manera que es viu amb una incertesa constant.

A la situació de precarietat vital que viuen les persones sol·licitants d'asil, s'afegeix la gran dificultat per trobar una feina i, com hem dit, disposar de la targeta vermella no representa cap ajuda. Així i tot, hi ha gent que aconsegueix tirar endavant autoexplotant-se com autònom. El problema afegit que es troben aquestes persones és que, quan s'acaba la targeta, perden també el seu permís per treballar i, per tant, les seves possibilitats de tirar endavant.

Resumint, des del punt de vista laboral, qui sol·licita asil pot acabar passant a ser com qualsevol altre immigrant sense papers amb l'absoluta falta de drets que legalitza la llei d'estrangeria.

El pas de la primera a la segona fase, al cap de sis mesos de l'ingrés al programa, és també un dels moments més difícils perquè implica haver d'accedir al mercat privat de lloguer. Encara que es compti amb suport econòmic del Programa, és una tasca gairebé impossible. Per una banda, les ajudes econòmiques són les mateixes arreu de l'estat tot i les diferències de preus dels habitatges. I d'altra banda, el programa no dóna un aval que garanteixi al llogater el pagament de les mensualitats de lloguer, el que fa molt difícil poder accedir a un pis en un mercat immobiliari molt competitiu i racista.

Quin model ens espera?

En un moment de quotes incompletes (de les 17.337 persones que l'estat espanyol havia de d'acollir, només n'ha arribat el 12%); de denúncies de les condicions de refugi i d'incertesa sobre com s'abordarà el tema a Catalunya si s'arriba a un estat independent - es parla de l'elaboració d'una llei pròpia d'estrangeria, que anomenaran llei de ciutadania, i una altra de protecció internacional, en el marc de les lleis europees -, cal plantejar-se quin model ens espera.

Les polítiques de quotes de la Comissió Europea i la legislació i protecció d'asil dels països del centre i nord d'Europa - amb més ajudes, tot i que estan patint retallades i augmentant les denegacions de reconeixement d'asil - no són cap referent on emmirallar-se. Són part del marc europeu d'exclusió d'entrada i d'expulsió de les persones de països empobrits que va començar amb els Acords de Schenguen de 1985, la construcció de les tanques de Ceuta i Melilla als anys 90, l'aprovació de les lleis d'estrangeria que han creat els Centres d'Internament d'Estrangers i els dispositius de deportació; així com del creixement de les polítiques de control fronterer, de seguretat i de cooperació amb països del sud per a l'externalització de les fronteres.

Formen part, doncs, del sistema de tancament de fronteres en un model pervers que separa entre les categories de "refugiades" (amb drets, però no tots, perquè tenen limitada la llibertat de moviment amb la prohibició d'anar al país

d'origen, el que impedeix veure durant molts anys a familiars o amistats) i de "migrants" (sense drets i amb unes possibilitats molt limitades d'accedir als permisos de residència i de treball, quedant relegades a viure en la clandestinitat durant molts anys, l'explotació laboral i el risc de ser deportades).

Ni el model europeu ni l'espanyol serveixen perquè no hi hauria d'haver un estatut jurídic diferenciat entre les persones segons el seu origen; no hi hauria d'haver cap llei d'estrangeria ni de ciutadania (que és només un eufemisme per establir diferències de drets), ni cap dels dispositius creats per aquestes lleis, com els CIEs o les deportacions. Tothom hauria de tenir igualtat de drets i llibertat de moviment, i el refugi hauria de ser una mesura de protecció social per a les persones recent arribades, sense estar vinculada a cap regulació jurídica de ciutadania, i sempre respectant la llibertat de les persones i els seus projectes de vida.

Al tancar aquest article ens assabentem de que el 25 d'octubre s'ha desallotjat "La Tomaquera", una casa ocupada on persones migrants i refugiades s'han estat autoorganitzant durant un any pel dret a l'habitatge que els nega el sistema d'acollida que ja hem explicat.

La tomaquera, situada al carrer Albert Llanas del Carmel, és un edifici de la SAREB, el "banco malo" que agrupa els actius immobiliaris tòxics dels bancs endeutats i rescatats amb els diners de totes. Des de la recuperació del mercat immobiliari - la nova bombolla -, la SAREB ha incrementat els seus beneficis de maner espectacular. Només en el primer semestre de 2017 ha ingressat 1.710 milions d'euros, un 21% d'increment respecte al mateix període de 2016.

L'ordre ha estat executada pels Mossos d'esquadra. En el moment polític que estem vivint tenim una nova demostració de que els Mossos no són aquest cos que "defensa el poble" que ens vol presentar l'independentisme institucional. Nosaltres sabem de la seva missió repressiva de les lluites i qualsevol tipus de dissidència. Per molt que es jugui a la confusió això no ha canviat, la repressió més dura cau sobre la classe treballadora; en aquest cas la més empobrida i vulnerable.

Però la lluita no s'atura i qui no vulgui entendre que les migrants estan aquí per quedar-se igual que van fer les nostres àvies, es trobarà amb la nostra resposta, igual de contundent que contra la repressió de l'estat.

Ensorrem Fronteres

29 d'octubre de 2017